

STORTINGET

Innst. 335 S

(2022–2023)

Innstilling til Stortinget
fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Dokument 8:142 S (2022–2023)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Tor André Johnsen, Frank Edvard Sve og Morten Stordalen om reversering av økningen av bøtesatsene i trafikksaker som avgjøres etter forskrift om forenklet forelegg

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen omgående reversere økningen av bøtesatsene i trafikksaker som avgjøres etter forskrift om forenklet forelegg i vegtrafikksaker, slik at satsene nedjusteres til samme nivå som før 1. februar 2023.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jone Blikra, Kirsti Leirtrø og Nils Kristen Sandtrøen, fra Høyre, Liv Kari Eskeland, Trond Helleland og Erlend Larsen, fra Senterpartiet, Geir Adelsten Iversen, Geir Inge Lien og lederen Erling Sande, fra Fremskrittspartiet, Morten

Stordalen og Frank Edvard Sve, fra Sosialistisk Venstreparti, Mona Fagerås, og fra Venstre, André N. Skjelstad, viser til Representantforslag 142 S (2022–2023) fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Tor André Johnsen, Frank Edvard Sve og Morten Stordalen om reversering av økningen av bøtesatsene i trafikksaker som avgjøres etter forskrift om forenklet forelegg. Komiteen viser videre til statsrådets svarbrev av 21. mars 2023. Brevet følger som vedlegg til denne innstillingen.

Komiteen viser til statsrådets svar, der han opplyser om at den aktuelle satsøkningen ble initiert av Justis- og beredskapsdepartementet, og at økning av satsene for forenklet forelegg i vegtrafikksaker med 30 pst. har vært på høring. Komiteen merker seg at statsråden bekrefter de kritiske innspillene som kom gjennom høringsprosessen bl.a. fra høringsinstanser som Riksadvokaten, Politidirektoratet, Utrykningspolitiet og Trygg trafikk, men at andre forbund og foreninger støttet økningen i satsene.

Komiteen merker seg at forslagsstillerne mener at satsene nå har blitt for høye, og at de må reduseres til nivået de var på før økningen trådte i kraft.

Komiteen viser videre til at det er kommet skriftlige innspill fra NAF og Trygg Trafikk i sakens anledning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Venstre, vil understreke at beslutningen om å øke bøtesatsene ble tatt etter høring, og at det innkom flere kritiske høringsinnspill, samt ett innspill om at satsene burde øke enda mer.

Flertallet viser til statsrådets svar, der det understrekes at hovedtyngden av ilagte forelegg er knyttet til overtredelse av vegtrafikkloven.

Flertallet er opptatt av trafikksikkerhet, og tiltak som kan være med på å forebygge trafikkarlig adferd, er derfor viktig. Trafikkarlig adferd har betydelige samfunnsmessige konsekvenser og påfører enkeltmennesker og samfunnet store lidelser når ulykker skjer. En økning av satsene er med på å understreke det forbyggede elementet og er en del av det viktige arbeidet med å redusere antall ulykker.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener likevel det på et tidspunkt kan være hensiktsmessig å vurdere om økning i bøtesatsene har hatt tilsiktet virkning på trafikksikkerheten og nedgang i trafikkforsøelser, og at nivået som nå er etablert på bøtesatser, bør bli gjenstand for en evaluering etter at det har fått virke en stund.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener Arbeiderparti–Senterparti-regjeringens økning av bøtesatsene i veitrafikken med 30 pst. ikke handler om sikkerhet i trafikken, men om å skaffe staten enda flere ekstra inntekter i en situasjon der staten tjener mer penger enn noen gang. Disse medlemmer støtter ikke en utvikling der bøter for brudd på veitrafikkregler i praksis gjøres til en del av skattesystemet og brukes til inndragning av befolkningens kjøpekraft. Disse medlemmer mener at regjeringens praktisering av bøtesatsene strider mot den alminnelige rettsoppfatning. Det skal være samsvar mellom straff og regelbruddets alvorlighet. Regjeringens fastsatte bøtesatser bryter mot dette og må derfor etter disse medlemmers oppfatning avvises.

På dette grunnlag fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen omgående reversere økningen av bøtesatsene i trafikksaker som avgjøres etter forskrift om forenklet forelegg i vegtrafikksaker, slik at satsene nedjusteres til samme nivå som før 1. februar 2023.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til representantforslag (Dokument 8:47 S (2022–2023)) fra Sosialistisk Venstreparti om å standardisere forenklet forelegg for overtredelse av vegtrafikk- og småbåtloven slik at det bøtelegges etter siktedes inntekt. I dag er hovedregelen at bøter fastsatt av domstolen skal ta hensyn til inntekt, formue, forsørgerevne, gjeld osv. Dersom man kjører i fylla, er den standardiserte boten beregnet til 1,5 ganger månedslønnen. Forenklete forelegg for råkjøring er det siste store unntaket fra det som er hovedregelen, at man skal utforme bøter ut fra størrelsen på lommeboken. I forbindelse med behand-

lingen av Dokument 8:47 S (2022–2023) om å standardisere forenklet forelegg etter siktedes inntekt, mente dette medlem at det nå var på tide å også inkludere forenklete forelegg i det som er hovedregelen, nemlig at en skal bøtelegges etter inntekt.

Videre viser dette medlem til at man kan lage et gradert system der man kan skrive ut forenklete forelegg for de mindre overtredelsene, men når man beveger seg over i de grovere, skal man knytte bøkene til inntekt, f.eks. etter finsk modell. I Finland er det slik at hvis man bryter fartsgrensen med mer enn 20 km/t, knyttes boten til siktedes inntekt. En slik ordning bidrar til rettferdighet fordi den sikrer at folk betaler etter evne i stedet for etter en fast sats som rammer svært ulikt. En bot vil ramme en minstepensjonist, en student, en alenemor eller en ufør svært hardt, mens det for andre ikke vil bety særlig mye.

Dette medlem mener at et slikt system ville vært mye bedre enn det forslaget som Fremskrittspartiet her fremmer.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen omgående reversere økningen av bøtesatsene i trafikksaker som avgjøres etter forskrift om forenklet forelegg i vegtrafikksaker, slik at satsene nedjusteres til samme nivå som før 1. februar 2023.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:142 S (2022–2023) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Tor André Johnsen, Frank Edvard Sve og Morten Stordalen om reversering av økningen av bøtesatsene i trafikksaker som avgjøres etter forskrift om forenklet forelegg – vedtas ikke.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 2. mai 2023

Erling Sande

leder

Liv Kari Eskeland

ordfører

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets President
Karl Johansgate 22
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

23/520-4

21. mars 2023

Dokument 8:142 S (2022-2023) – representantforslag om reversering av økningen av bøtesatsene i trafikksaker som avgjøres etter forskrift om forenklet forelegg

Jeg viser til representantforslag 8:142 S (2022-2023) fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Tor André Johnsen, Frank Edvard Sve og Morten Stordalen om reversering av økningen av bøtesatsene i trafikksaker som avgjøres etter forskrift om forenklet forelegg.

Representantene foreslår at Stortinget skal be regjeringen «*omgående reversere økningen av bøtesatsene i trafikksaker som avgjøres etter forskrift om forenklet forelegg i vegtrafikksaker, slik at satsene nedjusteres til samme nivå som før 1. februar 2023*».

Transport- og kommunikasjonskomiteen har bedt om Samferdselsdepartementets vurdering.

Den aktuelle satsøkningen ble initiert av Justis- og beredskapsdepartementet. Jeg har derfor bedt justis- og beredskapsministeren om innspill til svaret. Mitt svar nedenfor er basert på justis- og beredskapsministerens innspill.

Om behandling av høringsinstansenes innspill

Etter initiativ fra Justis- og beredskapsdepartementet sendte Samferdselsdepartementet forslag til økning av satsene for forenklet forelegg i vegtrafikksaker med 30 prosent på høring.

Det er riktig som forslagsstillerne fremhever, at det innkom kritiske høringsinnspill bl.a. fra høringsinstanser som Riksadvokaten, Politidirektoratet, Utrykningspolitiet og Trygg trafikk. Samtidig støttet Personskadeforbundet, Syklistforeningen, Nordland statsadvokatembeter, Norges Trafikkskoleforbund og Yrkestransportforbundet forslaget. Oslo kommune mente på sin side at bøtene burde økes enda mer.

Justis- og beredskapsministeren gir uttrykk at hun har forståelse for at det kan være delte oppfatninger om hva som til enhver tid er et rimelig bøtenivå. Det er også delte oppfatninger om hvor sterk forebyggende effekt økte satser har.

Det er opplyst at Justis- og beredskapsdepartementet gjennomgikk og vurderte høringsinnspillene i januar 2023, og at endelig beslutning om å øke satsene – og størrelsen på økningen – først ble tatt etter at høringen og vurdering av innspillene var gjennomført.

Det er videre opplyst at det som var avgjørende for at høringsforslaget ble fulgt opp, er det store skadepotensialet trafikkfarlig adferd har. Trafikkfarlig adferd har betydelige samfunnsmessige konsekvenser og påfører enkeltmennesker og samfunnet store lidelser når ulykken først er ute. Det er alvorlig når antall trafikkdrepte var hele 118 personer i 2022, mot 80 året før.

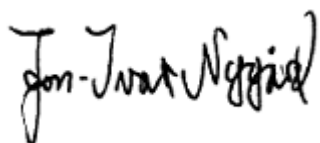
Det vises også til at overtredelser etter vegtrafikkloven utgjør hovedtyngden av alle ilagte forelegg. For å illustrere omfanget av trafikkovertrедelser vises til tall fra Statistisk sentralbyrå fra 2021. Statistikken viser at overtredelser etter vegtrafikkloven utgjorde hele 201 249 forelegg, av totalt 208 754. En økning av satsene med 30 prosent er av nevnte grunner, etter justis- og beredskapsministerens mening, godt fundert i trafiksikkerhetsmessige hensyn.

Om den endelige beslutning om satsøkning

Som redegjort for i justis- og beredskapsministerens svar på spørsmål nr. 1386 til skriftlig besvarelse fra representanten Amundsen, er det riktig at regjeringen vurderte satsøkninger for forenklet forelegg i vegtrafikksaker i arbeidet med statsbudsjettet for 2023. Regjeringen var imidlertid innforstått med at endelig beslutning om satsøkning og størrelsen på denne, ikke kunne tas i forbindelse med budsjettet, men først etter høring av forslag til oppjusterte satser blant berørte instanser.

Etter justis- og beredskapsministerens oppfatning foreligger er det ikke grunnlag for, eller grunn til å reversere satsøkningen.

Med hilsen

Jon-Ivar Nygård

Kopi

Justis- og beredskapsdepartementet